

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT

M. BOBEK

fremsat den 26. juli 2017¹

Sag C-271/17 PPU

**Openbaar Ministerie
mod
Sławomir Andrzej Zdziasek**

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene))

»Præjudiciel forelæggelse – europæisk arrestordre – fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse – arrestordre udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf – begrebet »retssag, der førte til afgørelsen« – procedure vedrørende en samlet straf – appelsag«

I. Indledning

1. Sławomir Andrzej Zdziasek, som er polsk statsborger, er genstand for en europæisk arrestordre udstedt af den polske judicielle myndighed. Denne myndighed har anmodet om overgivelse af Sławomir Andrzej Zdziasek, der i øjeblikket er tilbageholdt i Nederlandene, med henblik på fuldbyrdelsen af to frihedsstraffe på henholdsvis et år og seks måneder og tre år og seks måneder.

2. Disse straffe er blevet idømt ved »en samlet dom«, der udgør grundlaget for den pågældende europæiske arrestordre (herefter »den samlede dom«). Denne samlede dom vedrører ikke den berørte persons skyld, men har alene til formål at kumulere og tilpasse tre tidligere idømte straffe. Straffen på et år og seks måneder kumulerer således to straffe, som Sławomir Andrzej Zdziasek var blevet idømt i to særskilte sager. Straffen på tre år og seks måneder udgør derimod en nedsættelse af en straf på fire år, som Sławomir Andrzej Zdziasek var blevet idømt ved en tidligere dom (herefter »den oprindelige dom«). Denne strafnedsættelse fandt sted som følge af en lovgivningsmæssig ændring til gunst for den berørte.

3. Den forelæggende ret har anført, at formularen til den europæiske arrestordre udelukkende indeholder oplysninger om den samlede dom. Det fremgår af supplerende oplysninger, som den forelæggende ret har modtaget, at Sławomir Andrzej Zdziasek var behørigt repræsenteret under den appelsag, der førte til den oprindelige dom, som han blev underrettet om. Den nævnte ret er af den opfattelse, at retten til forsvar for Sławomir Andrzej Zdziasek i første instans derimod ikke blev iagttaget.

¹ – Originalsprog: fransk.

4. I medfør af den nationale lovgivning, som gennemfører artikel 4a i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (herefter »rammeafgørelsen«)², skal den kompetente nederlandske myndighed afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, såfremt den eftersøgte person ikke selv var til stede under den *retssag, der førte til afgørelsen*³, medmindre en af de heri opregnede situationer foreligger.

5. På denne baggrund ønsker den forelæggende ret oplyst, om begrebet »retssag, der førte til afgørelsen« omfatter den procedure, der førte til vedtagelsen af den samlede dom, selv om skyldsspørgsmålet ikke blev yderligere behandlet herunder. Den forelæggende ret ønsker således fastlagt, om iagttagelsen af den berørte persons processuelle rettigheder skal bedømmes i forhold til denne procedure, eller om der snarere skal tages hensyn til den procedure, som førte til den oprindelige dom.

6. Såfremt der skal tages hensyn til den procedure, som førte til den oprindelige dom, ønsker den forelæggende ret oplyst, hvilke virkninger der skal knyttes til den omstændighed, at Sławomir Andrzej Zdziasek ikke var faktisk repræsenteret i første instans.

7. Den forelæggende ret ønsker ligeledes oplyst, om det er muligt for den at afslå at fuldbyrde den europæiske arrestordre som følge af, at det hverken i den formular, der er knyttet hertil, eller i de fremsendte supplerende oplysninger er godtgjort, at den foreliggende sag henhører under en af de situationer, som er beskrevet i litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1.

8. Baggrunden for disse spørgsmål er den særlige gennemførelse af denne bestemmelse i nederlandsk ret. Ved rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, er der indført en *mulighed* for at afslå overgivelse af en person, som er blevet dømt in absentia, medmindre den fuldbyrdende judicielle myndighed har kunnet sikret sig, at personens processuelle rettigheder er blevet iagttaget. I det tilfælde, hvor en af de fire situationer, der er fastsat i denne bestemmelse, foreligger, er den fuldbyrdende judicielle myndighed dog forpligtet til at fuldbyrde den europæiske arrestordre. Den nationale lovgivning vender imidlertid denne fakultative logik på hovedet ved at *forbyde* den nationale domstol at foranstalte overgivelse af den berørte person, *når* ingen af disse situationer foreligger konkret.

II. Retsforskrifter

A. EMRK

9. Artikel 6, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder⁴ (herefter »EMRK«) fastsætter:

»Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse. [...]«

2 – EFT 2002, L 190, s. 1. Denne rammeafgørelse er blevet ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26.2.2009 (EUT 2009, L 81, s. 24).

3 – Min fremhævelse.

4 – Undertegnet i Rom den 4.11.1950.

B. EU-retten

1. Chartret

10. Artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) har følgende ordlyd:

»Enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel.

Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov. Enhver skal have mulighed for at blive rådgivet, forsvaret og repræsenteret.

[...]«

11. Det fremgår af chartrets artikel 48, stk. 2, at »[r]espekt for retten til et forsvar er sikret enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse«.

2. Rammeafgørelsen

12. I rammeafgørelsens artikel 1, stk. 1, er den europæiske arrestordre defineret som »en retsafgørelse truffet af en medlemsstat med det formål, at en anden medlemsstat anholder og overgiver en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning«.

13. Stk. 2 fastsætter, at »[m]edlemsstaterne fuldbyrder enhver europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse«.

14. Stk. 3 bestemmer, at den nævnte rammeafgørelse »ikke [indebærer] nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 [TEU]«.

15. Rammeafgørelsens artikel 4a blev indsat ved rammeafgørelse 2009/299 med henblik på at præcisere de fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, når den pågældende person ikke selv var til stede under den pågældendes retssag, og har følgende ordlyd:

»1. Den fuldbyrdende judicielle myndighed kan også nægte at fuldbyrde den europæiske arrestordre, der er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning, hvis den pågældende ikke selv var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen, medmindre det fremgår af den europæiske arrestordre, at den pågældende i overensstemmelse med yderligere proceduremæssige krav i den udstedende medlemsstats nationale ret

a) i rette tid

- i) enten er blevet indkaldt personligt og derved underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, eller på anden måde faktisk er blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den pågældende retssag på en sådan måde, at det entydigt fremgår, at han/hun var klar over den berammede retssag

og

ii) er blevet underrettet om, at der kan afsiges en afgørelse, selv om han/hun ikke er til stede under retssagen

eller

b) var klar over den berammede retssag og havde givet et mandat til en juridisk rådgiver, der var udnævnt enten af den pågældende person eller af staten til at forsvare ham/hende under retssagen, og var faktisk repræsenteret af denne rådgiver under retssagen

eller

c) efter at have fået afgørelsen forkyndt og udtrykkeligt være blevet underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter inklusive nye beviser bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret:

i) udtrykkeligt har erklæret, at han/hun ikke anfægter afgørelsen

eller

ii) ikke har anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den gældende frist

eller

d) ikke har fået afgørelsen forkyndt personligt, men

i) vil få den forkyndt personligt straks efter overgivelsen og vil udtrykkeligt blive underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter, herunder nye beviser, bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret,

og

ii) vil blive underrettet om den frist, inden for hvilken han/hun skal anmode om en sådan fornyet prøvelse eller anke som nævnt i den pågældende europæiske arrestordre.

2. Hvis den europæiske arrestordre udstedes [...] på de i stk. 1, litra d), omhandlede vilkår, og den pågældende ikke tidligere har modtaget officiel underretning om, at der er iværksat retsforfølgning mod ham/hende, kan den pågældende, når han/hun underrettes om indholdet af den europæiske arrestordre, anmode om at modtage en genpart af dommen, inden overgivelsen finder sted. [...] Fremsendelsen af dommen til den pågældende er kun til orientering; den anses ikke for en formel forkyndelse af dommen og igangsætter ikke nogen frister, der finder anvendelse i forbindelse med fornyet prøvelse eller anke.

3. Hvis personen overgives på de i stk. 1, litra d), omhandlede vilkår, og den pågældende har anmodet om fornyet prøvelse eller anke, tages frihedsberøvelsen af den pågældende person, der afventer en sådan fornyet prøvelse eller anke, regelmæssigt eller på begæring af den pågældende person op til prøvelse efter den udstedende medlemsstats lovgivning, indtil den fornyede prøvelse eller anken er færdigbehandlet. [...]»

16. Rameafgørelsens artikel 8, stk. 1, fastsætter, at den europæiske arrestordre skal indeholde følgende oplysninger:

»[...]»

c) angivelse af, om der foreligger en eksigibel dom, en arrestordre eller en anden eksigibel afgørelse med samme retskraft, som er omfattet af artikel 1 og 2

d) lovovertrædelsens karakter og retlige beskrivelse [...]

[...]

f) den idømte straf, hvis der er tale om en endelig dom, eller den strafferamme, der er fastsat for den pågældende lovovertrædelse i loven i den udstedende medlemsstat

[...]«

17. Rammeafgørelsens artikel 15 med overskriften »Afgørelse om overgivelse« fastsætter:

»1. Den fuldbyrdende judicielle myndighed træffer afgørelse om overgivelse af den pågældende inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i denne rammeafgørelse.

2. Hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at de oplysninger, den udstedende medlemsstat har fremsendt, ikke er tilstrækkelige til, at den kan træffe afgørelse om overgivelsen, anmoder den om straks at få de nødvendige supplerende oplysninger [...]

[...]«

18. Litra d) i bilaget (»Europæisk arrestordre«) til rammeafgørelsen er efter den ændring, der blev indført ved rammeafgørelse 2009/299, affattet således:

»d) Det angives, om den pågældende selv var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen:

1. ☐ Ja, den pågældende var selv til stede under den retssag, der førte til afgørelsen.

2. ☐ Nej, den pågældende var ikke selv til stede under den retssag, der førte til afgørelsen.

3. Bekræft i benægtende fald en af følgende muligheder:

☐ 3.1a den pågældende er blevet indkaldt personligt den ... (dag/måned/år) og er dermed blevet underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, og er blevet underrettet om, at der kan afsiges en afgørelse, selv om han/hun ikke er til stede under retssagen.

ELLER

☐ 3.1b den pågældende er ikke blevet indkaldt personligt, men er faktisk på anden vis blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, på en sådan måde, at det entydigt fremgår, at vedkommende var klar over den berammede retssag og er blevet underrettet om, at der kan afsiges en afgørelse, selv om han/hun ikke er til stede under retssagen.

ELLER

☐ 3.2 den pågældende var klar over den berammede retssag og havde givet et mandat til en juridisk rådgiver, der var udnævnt enten af den pågældende person eller af staten til at forsvare ham/hende under retssagen, og var faktisk repræsenteret af denne rådgiver under retssagen.

ELLER

☐ 3.3 den pågældende har fået afgørelsen forkyndt den ... (dag/måned/år) og er udtrykkeligt blevet underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter inkl. nye beviser bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret, og

☐ den pågældende har udtrykkeligt erklæret, at han/hun ikke anfægter afgørelsen

ELLER

☐ den pågældende har ikke anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den gældende frist

ELLER

☐ 3.4 den pågældende har ikke personligt fået afgørelsen forkyndt, men

- den pågældende vil personligt få afgørelsen forkyndt snarest muligt efter overgivelsen, og
- den pågældende vil efter at have fået afgørelsen forkyndt udtrykkeligt blive underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter inkl. nye beviser bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret, og
- den pågældende vil blive underrettet om den frist, inden for hvilken han/hun skal anmode om en sådan fornyet prøvelse eller anke, som vil være ... dage.

4. Anfør venligst for det felt i punkt 3.1b, 3.2 eller 3.3, hvor der er sat kryds, hvordan den relevante betingelse er blevet opfyldt:

.....

.....*

C. *Nederlandsk ret*

19. Overleveringswet (lov om overgivelse) af 29. april 2004 (Stb. 2004, nr. 195, herefter »OLW«) gennemfører rammeafgørelsen i nederlandsk ret. Artikel 12 bestemmer, at »[o]vergivelse [ikke er] tilladt, hvis den europæiske arrestordre er udstedt for at opfylde en dom, og tiltalte ikke selv var til stede under den retssag, der førte til denne dom, medmindre det fremgår af den europæiske arrestordre, at tiltalte i overensstemmelse med de proceduremæssige krav i den udstedende medlemsstat« befinder sig i en af de fire situationer, som er beskrevet i denne bestemmelse. Disse situationer er beskrevet i litra a)-d) i OLW's artikel 12 og svarer til litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1.

20. Underafsnit D i bilag 2 til OLW med overskriften »Model til europæisk arrestordre som omhandlet i artikel 2, stk. 2, i OLW« svarer til litra d) i bilaget til rammeafgørelsen.

III. Faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen samt de præjudicielle spørgsmål

21. Den 17. januar 2017 fik den forelæggende ret forelagt en anmodning om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre udstedt den 12. juni 2014 af Sąd Okręgowy w Gdańsku (den regionale domstol i Gdansk, Polen).

22. Den europæiske arrestordre tilsigter anholdelse og overgivelse af Sławomir Andrzej Zdźiaszek, som er polsk statsborger, med henblik på fuldbyrdelse i Polen af to frihedsstraffe på et år og seks måneder (for forhold 1 og 2)⁵ og tre år og seks måneder (for forhold 3-5)⁶.

23. Den europæiske arrestordre henviser til den samlede dom, hvorved disse to straffe blev idømt, og som blev afsagt den 25. marts 2014 af Sąd Rejonowy w Wejherowie (den regionale domstol i Wejherowo, Polen). Ved denne dom blev de to straffe, som Sławomir Andrzej Zdźiaszek var blevet idømt for forhold 1 og 2 ved retskraftig dom afsagt den 21. april 2005 af Sąd Rejonowy w Wejherowie (den regionale domstol i Wejherowo) og ved retskraftig dom afsagt den 16. juni 2006 af Sąd Rejonowy w Gdyni (den regionale domstol i Gdynia, Polen), for det første lagt sammen til en enkelt frihedsstraf på et år og seks måneder. Ved samme dom blev en oprindelig frihedsstraf på fire år, som Sławomir Andrzej Zdźiaszek var blevet idømt for forhold 3-5 ved retskraftig dom afsagt den 10. april 2012 af Sąd Rejonowy w Wejherowie (den regionale domstol i Wejherowo), for det andet nedsat til tre år og seks måneder. Denne ændring fandt sted som følge af en lovgivningsmæssig ændring til gunst for den pågældende.

24. Ved afgørelse af 11. april 2017 afslog den forelæggende ret at overgive Sławomir Andrzej Zdźiaszek for så vidt angår frihedsstraffen for forhold 1, idet dette forhold ikke er strafbart i nederlandsk ret. Den udsatte sagen for så vidt angår forhold 2 med henblik på at stille supplerende spørgsmål til den udstedende judicielle myndighed.

25. Det er således kun den del af den samlede dom, som vedrører *nedsættelsen af straffen for forhold 3-5*, der er omfattet af nærværende anmodning om præjudiciel afgørelse.

26. Sławomir Andrzej Zdźiaszek var ikke selv til stede under den retssag, der førte til den samlede dom. Det fremgår imidlertid af den europæiske arrestordre, at han blev underrettet om den berammede retssag og gav et mandat til en juridisk rådgiver, som forsvarede ham.

27. Nærmere bestemt fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at Sławomir Andrzej Zdźiaszek på den af ham opgivne adresse blev indkaldt til et første retsmøde den 28. januar 2014. Han kvitterede ikke for indkaldelsen og gav ikke møde. Sąd Rejonowy w Wejherowie (den regionale domstol i Wejherowo) udpegede ex officio en advokat og udsatte sagen. Sławomir Andrzej Zdźiaszek blev tilsagt på samme måde til et andet retsmøde den 25. marts 2014. Han var ikke selv til stede, men hans advokat deltog i dette retsmøde. Det var efter dette møde, at den samlede dom blev afsagt.

28. Uanset disse faktiske angivelser er den forelæggende ret af den opfattelse, at den omstændighed, der er omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, indledende sætning, litra b), ikke finder anvendelse, eftersom det hverken er godtgjort, at den eftersøgte person »var klar over den berammede retssag«, eller at han »havde givet et mandat til en juridisk rådgiver, der var udnævnt enten af den pågældende person eller af staten til at forsvare [ham] under retssagen«.

5 – Forhold 1 vedrører fornærmelser mod to politibetjente under udøvelse af og i forbindelse med deres funktioner, og forhold 2 vedrører anvendelse af vold med forsæt om at tilskynde en bestemt adfærd.

6 – Forhold 3 vedrører gentagen alvorlig legemsbeskadigelse, forhold 4 vedrører et seksuelt overgreb, og forhold 5 vedrører spirituskørsel i strid med et retsligt forbud mod at føre et køretøj.

29. Den forelæggende rets *første* spørgsmål kræver, at det fastlægges, om den procedure, der førte til den samlede dom, udgør den »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1. Er dette tilfældet, vil den forelæggende ret nægte at fuldbyrde den europæiske arrestordre.

30. Såfremt den samlede dom derimod ikke er relevant med henblik på anvendelsen af rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, er den forelæggende ret af den opfattelse, at den skal efterprøve, om Sławomir Andrzej Zdziasek selv var til stede under procedures foregående trin, og, i modsat fald, om en af de omstændigheder, der er omhandlet i litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, foreligger.

31. Ifølge den forelæggende ret vedrører de oplysninger, der er angivet i den europæiske arrestordre, ikke den oprindelige dom.

32. Det *andet* spørgsmål medfører, at det skal fastlægges, om den forelæggende ret på denne baggrund kan nægte at fuldbyrde den europæiske arrestordre.

33. Såfremt dette ikke er tilfældet, er den forelæggende ret af den opfattelse, at det er i forhold til den oprindelige dom, at den skal afgøre, om nærværende sag er omfattet af en af de situationer, som er omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, litra a)-d).

34. I denne henseende finder den nævnte ret, at Sławomir Andrzej Zdziasek ikke selv var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen i første instans, og at ingen af de omstændigheder, som er omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, litra a)-d), finder anvendelse på proceduren i første instans.

35. Hvad angår appelsagen var Sławomir Andrzej Zdziasek ikke til stede i retsmødet. Han var imidlertid blevet behørigt indkaldt, og hans rådgiver var til stede i mødet. Den forelæggende ret har heraf udledt, at Sławomir Andrzej Zdziasek »var klar over den berammede [appel]sag«, og at han »havde givet et mandat [...] til at forsvare [ham] under retssagen«.

36. For det *tredje* ønsker den forelæggende ret ligeledes oplyst, om appelsagen udgør den »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1.

37. På denne baggrund har Rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er en retssag

- i hvilken retten i den udstedende medlemsstat lægger særskilte frihedsstraffe, som den pågældende tidligere retskraftig er blevet idømt, sammen til en enkelt frihedsstraf og/eller ændrer en kumuleret frihedsstraf, som den pågældende tidligere retskraftig er blevet idømt, og
- hvori retten ikke igen har behandlet skyldsspørgsmålet,

såsom den sag, der har ført til dom om fastsættelse af en samlet straf af 25. marts 2014, en sag, der »førte til afgørelsen« i den forstand, der omhandles i [rammeafgørelsens] artikel 4a, stk. 1 [...]?

2) Kan den fuldbyrdende judicielle myndighed

- i et tilfælde, hvor den eftersøgte person ikke selv var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen

- men hvor den udstedende judicielle myndighed hverken i den europæiske arrestordre eller i de på grundlag af [rammeafgørelsens] artikel 15, stk. 2, [...] indhentede supplerende oplysninger har givet meddelelse om anvendeligheden af en eller flere af de omstændigheder, der omhandles i litra a)-d) i [rammeafgørelsens] artikel 4a, stk. 1, [...] i overensstemmelse med formuleringen af en eller flere af de kategorier, der omhandles i punkt 3 i litra d) i formularen til den europæiske arrestordre,

allerede af disse grunde slutte, at ingen af betingelserne i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, litra a)-d), er opfyldt, og allerede af disse grunde afslå at fuldbyrde den europæiske arrestordre?

3) Er en appelsag

- hvorunder sagens realiteter er blevet behandlet, og
- som har ført til en (ny) dom over den pågældende og/eller til stadfæstelse af afgørelsen fra første instans
- og den europæiske arrestordre vedrører denne doms fuldbyrdelse,

den »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i [rammeafgørelsens] artikel 4a, stk. 1, [...]?»

IV. Om hasteproceduren for Domstolen

38. Den forelæggende ret har anmodet om, at nærværende præjudicielle forelæggelse undergives den hasteprocedure, der er fastsat i artikel 107 i Domstolens procesreglement.

39. Den forelæggende ret har til støtte for denne anmodning gjort gældende, at de forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen af en rammeafgørelse, som henhører under afsnit V i EUF-traktatens tredje del. Den har ligeledes anført, at den berørte person er tilbageholdt i Nederlandene, idet han afventer udfaldet af, hvorvidt han skal overgives. Domstolens hurtige besvarelse har en direkte og afgørende indvirkning på længden af den berørte persons tilbageholdelse.

40. Domstolens Femte Afdeling har den 8. juni 2017 besluttet at efterkomme denne anmodning fra den forelæggende ret.

41. Openbaar Ministerie (den offentlige anklager, Nederlandene) – som er den anmodende part i hovedsagen – Sławomir Andrzej Zdziaszek – som er den, der søges overgivet i hovedsagen – den nederlandske regering og Europa-Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg. Den polske regering har indgivet en skriftlig besvarelse af de spørgsmål, som Domstolen har stillet vedrørende de gældende retlige rammer i Polen.

42. Den offentlige anklager, Sławomir Andrzej Zdziaszek, den nederlandske regering, Irland og den polske regering samt Kommissionen afgav mundtlige indlæg i det retsmøde, der blev afholdt den 11. juli 2017.

V. Bedømmelse

43. Med sit *første* spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om den retssag, der førte til den samlede dom, og som ikke vedrørte skyldsspørgsmålet, udgør en »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1. Med henblik på at besvare dette spørgsmål vil jeg indledningsvis behandle begrebet domfældelse, som udgør en forudsætning for »en eksigibel dom« og en »retssag, der førte til afgørelsen«. Dernæst vil jeg undersøge den samlede doms specifikke art (under punkt A).

44. Med sit *andet* spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, hvilke konsekvenser der med henblik på fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre skal drages af den omstændighed, at de af den udstedende judicielle myndighed fremsendte oplysninger er utilstrækkelige. Dette spørgsmål kan formelt forstås således, at det vedrører det antal gange, som den fuldbyrdende judicielle myndighed kan anmode den udstedende judicielle myndighed om nyttige oplysninger, eller den maksimale varighed af »pendlingen« mellem disse to domstole, henset navnlig til de frister, der finder anvendelse på fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre. På en mindre iøjnefaldende måde er baggrunden for dette spørgsmål den problemfyldte gennemførelse af rammeafgørelsens artikel 4a i nederlandsk ret (under punkt B).

45. Med sit *tredje* spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om begrebet »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, henviser til en appelsag, der omfattede en prøvelse af sagens realitet og indebar en stadfæstelse af den domfældelse i første instans, som den europæiske arrestordre har til formål at fuldbyrde. Dette spørgsmål kræver, at det fastslås, om den faktiske beskyttelse af den berørte persons ret til forsvar under appelsagen kan afhjælpe eventuelle mangler i første instans (under punkt C).

A. Om det første præjudicielle spørgsmål

46. De parter, der har indgivet skriftlige indlæg og deltaget i retsmødet, deler i det væsentlige den holdning, at en retssag, som alene har ført til en tilpasning af straffen, uden at skyldsspørgsmålet er blevet prøvet herunder, *ikke* udgør en »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1.

47. Når dette er sagt, vidner såvel de skriftlige som de mundtlige indlæg om en manglende enighed om, hvad der udgør en sags »realitet«. Der synes ikke at herske tvivl om, at en procedure, som vedrører skyldsspørgsmålet og straffen, udgør en procedure vedrørende realiteten. Hvordan forholder det sig imidlertid med en procedure, der *kun* vedrører straffen, tilpasningen heraf eller nedsættelsen heraf? Udgør en prøvelse af skyldsspørgsmålet en uundværlig del af proceduren, for at denne kan anses for at være en procedure vedrørende sagens realitet?

48. Sławomir Andrzej Zdziasek har gjort gældende, at når tilpasningen af straffen ikke blot er en matematisk operation, er den hertil knyttede procedure en »retssag, der førte til afgørelsen«. Den skal derfor opfylde kravene i chartrets artikel 47 og 48 samt EMRK's artikel 6.

49. Den offentlige anklager har anført, at prøvelsen af hensyn til en bedre sikring af retten til forsvar skal vedrøre en afgørelse om skyldsspørgsmålet. Den modsatte holdning indebærer en risiko for, at den berørte person kan overgives, uden at den pågældendes ret til forsvar er blevet iagttaget under de tidligere trin i proceduren.

50. Tilsvarende har den nederlandske regering foreslået, at det første præjudicielle spørgsmål besvares benægtende. Den har anført, at prøvelsen skal vedrøre en prøvelse af den realitet, der har givet anledning til en domfældelse. Dette forudsætter, at domstolen har udtalt sig om skyldsspørgsmålet. En procedure, hvorunder frihedsstraffe bliver lagt sammen eller tilpasset, er derfor ikke omfattet af begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«.

51. Irland og den polske regering har også foreslået, at det første spørgsmål besvares benægtende. For så vidt som spørgsmålet om den berørte persons skyld ikke blev prøvet under den procedure, der førte til den samlede dom, kan sidstnævnte ikke udgøre en »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1. En mikroanalyse af den procedure, hvorved straffene blev samlet, er ifølge Irland i strid med princippet om gensidig tillid. Ifølge den polske regering ville den omstændighed at lade det ovenfor nævnte begreb omfatte den procedure, hvorved dommene blev lagt sammen, svare til at udvide anvendelsesområdet for rammeafgørelsens artikel 4a. Efter den nævnte regerings opfattelse indebærer begrebet »sagens realiteter« en fastlæggelse af de faktiske omstændigheder og en prøvelse af skyldsspørgsmålet, som er forhold, der senest er blevet truffet afgørelse om under den appelsag, der førte til den oprindelige dom.

52. Kommissionen derimod finder det svært at antage, at prøvelsen i henhold til rammeafgørelsens artikel 4a kan vedrøre en procedure, der begrænser sig til at tilpasse straffen, mens den procedure, som førte til den oprindelige domfældelse, ikke er undergivet denne prøvelse. Derimod henhører en procedure, der fører til en tilpasning af den oprindelige straf, samtidig med, at den berørte person får mulighed for at gøre sine argumenter gældende, under begrebet »retssag, der førte til afgørelsen«.

53. Jeg deler ikke den opfattelse, hvorefter det alene er skyldsspørgsmålet, som er relevant i forbindelse med prøvelsen af »sagens realiteter«, mens spørgsmålet om fastlæggelse af straffen skal udelukkes herfra. Begrebet *strafferetlig domfældelse*, der er relevant såvel for begrebet »en eksigibel dom« som begrebet »retssag, der førte til afgørelsen« (der anvendes i henholdsvis artikel 8, stk. 1, i rammeafgørelsen og den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1), omfatter nemlig to led: skyldsspørgsmålet og straffen (under 1). For så vidt som den samlede dom fastsætter straffen, er den omfattet af begrebet strafferetlig domfældelse (under 2). Med henblik på anvendelsen af rammeafgørelsens artikel 4a står det imidlertid tilbage at efterprøve, om den procedure, der førte til denne dom, tillægger domstolen en skønsbeføjelse ved afgørelsen af den konkrete fremgangsmåde for tilpasning af straffen (under 3). For så vidt som en sådan skønsbeføjelse foreligger i nærværende sag, udgør den procedure, der gav anledning til den samlede dom, en »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1 (under 4).

1. Den strafferetlige domfældelses bestanddele

54. En europæisk arrestordre forudsætter, når dens formål er gennemførelse af en straf, at der foreligger en strafferetlig domfældelse. Sidstnævnte består typisk af to dele, nemlig en skyldserklæring og følgelig pålæggelsen af en sanktion⁷. Disse to dele udgør derfor sagens »realitet«, enten samlet (sagens realitet i sin helhed) eller særskilt (en del af sagens realitet).

⁷ – Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har præciseret, at der ved »domfældelse« som omhandlet i EMRK's artikel 5, stk. 1, litra a), skal forstås [...] både en skyldserklæring, der følger af en lovlig fastlæggelse af en lovovertrædelse, [...] og idømmelsen af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning [...]« (Menneskerettighedsdomstolens dom af 21.10.2013, Del Rio Prada mod Spanien, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, § 123). I dommen i sagen Kremzow mod Østrig fastslog Menneskerettighedsdomstolen, at artikel 6, stk. 1, var blevet tilsidesat som følge af, at den berørte person ikke havde deltaget i forhandlingerne i appelsagen, mens det pågældende trin i proceduren kun vedrørte den straf, der skulle idømmes (Menneskerettighedsdomstolens dom af 21.9.1993, Kremzow mod Østrig, CE:ECHR:1993:0921JUD001235086, § 67).

55. Disse to dele skal fremgå af den europæiske arrestordre. De udstedende judicielle myndigheder er således forpligtet til at fremlægge oplysninger ikke alene om de begåede lovovertrædelser, men ligeledes om de korrekt pålagte sanktioner. Dette er nødvendigt med henblik på den fuldbyrdende judicielle myndigheds kontrol med, at den europæiske arrestordre kan anvendes i et konkret tilfælde, henset til den begåede lovovertrædelse⁸ og den pålagte sanktion⁹. Disse oplysninger er ligeledes vigtige ved bedømmelsen af, om der foreligger en obligatorisk grund til at afslå fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre¹⁰.

56. Hvad angår begrebet en eksigibel dom er der med henblik på anvendelsen af rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, litra c), tale om en dom, der gør det muligt for de kompetente myndigheder i medfør af gældende national ret at foranstalte fuldbyrdelsen af en frihedsstraf, som den berørte person er blevet idømt. Hvad der i en konkret sag udgør en sådan dom, afhænger af to variabler, nemlig de processuelle regler i medlemsstaten og den konkrete anvendelse heraf (eller over for) den pågældende¹¹.

57. Når en dom udgør det grundlag, der gør det muligt at gøre en frihedsstraf eksigibel, skal den pr. definition vedrøre straffen. Det spørgsmål, der opstår i det foreliggende tilfælde, er, hvorvidt en afgørelse, som *alene* vedrører straffen, kan anses for »en eksigibel dom« i rammeafgørelsens forstand. Det er det, som nu skal behandles.

2. Den samlede doms særlige kendetegn

58. Den samlede dom, der ligger til grund for den europæiske arrestordre i nærværende sag, er særlig på to måder.

59. For det første samler den to væsentlige afgørelser i en enkelt retsakt. I denne henseende i) kumulerer den de tidligere (og særskilt) pålagte sanktioner for forhold 1 og 2, og ii) nedsætter længden på den sanktion, som blev pålagt tidligere og samlet for forhold 3-5.

60. For så vidt angår forhold 3-5 begrænser den samlede dom sig for det andet til at nedsætte den pålagte straf uden prøvelse af skyldsspørgsmålet, om hvilket der var blevet truffet afgørelse ved den oprindelige dom.

61. Det følger af forelæggelsesafgørelsen og af den polske regerings forklaringer, at der ved denne nedsættelse blev taget hensyn til en lovgivningsmæssig ændring til gunst for den berørte person, som fandt sted efter vedtagelsen af den oprindelige dom og afsigelsen af den samlede dom.

62. Den polske regering har i retsmødet bekræftet, at den samlede dom havde som følge at erstatte den oprindelige dom.

63. Det er med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse heraf således godtgjort, at afgørelsen vedrørende straffen, således som den følger af den samlede dom, udgør det *eneste* retslige *grundlag*, der gør det muligt at frihedsberøve Sławomir Andrzej Zdziasek under den heri fastsatte periode. Følgelig er de to dele af den strafferetlige domfældelse vedrørende Sławomir Andrzej Zdziasek senest blevet prøvet i forbindelse med to forskellige procedurer: for så vidt angår skyldsspørgsmålet den procedure, der gav anledning til den oprindelige dom, og for så vidt angår den endeligt pålagte straf den procedure, der gav anledning til den samlede dom.

8 – Henset f.eks. til den eventuelle anvendelse af kravet om dobbelt strafbarhed. Jf. bl.a. rammeafgørelsens artikel 2, stk. 4.

9 – Jf. rammeafgørelsens artikel 2, stk. 1.

10 – Jf. rammeafgørelsens artikel 3.

11 – Jf. punkt 49-54 i det forslag til afgørelse, som jeg fremsatte i Tupikas-sagen (C-270/17 PPU).

64. Jeg vil i det følgende behandle arten af den procedure, som førte til den samlede dom.

3. Kendetegn for den procedure, der førte til den samlede dom

65. Der skal erindres om, således som Sławomir Andrzej Zdziasek og Kommissionen har gjort det, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol sonder mellem to typer af procedurer, som fører til pålæggelse af samlede straffe: i) de procedurer, hvor domstolen ikke tillægges nogen skønsmåling, og hvorunder denne domstol alene foretager en matematisk beregning, og ii) de procedurer, hvor domstolen udøver en skønsmåling. Mens den første proceduretype ikke er omfattet af EMRK's artikel 6, forholder det sig anderledes med den anden¹².

66. Ved fastlæggelsen af den foreliggende procedures art skal der tages hensyn til følgende aspekter.

67. Når domstolen skal begrænse sig til mekanisk at anvende en lovgivningsmæssig forskrift, som ikke indrømmer den noget skøn med hensyn til den måde, hvorpå straffen skal nedsættes, kan en sådan procedure ikke anses for at udgøre en retssag som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4a. Den berørte person har nemlig ingen mulighed for at påberåbe sig sine processuelle rettigheder med henblik på at påvirke resultatet af en sådan mekanisk anvendelse af loven.

68. Det forholder sig anderledes i tilfælde af en procedure, hvor domstolen udøver en skønsmåling. I denne henseende skal bl.a. følgende spørgsmål stilles: Foreligger der nye oplysninger, som domstolen er forpligtet til at identificere og tage i betragtning (f.eks. den berørte persons adfærd efter sin oprindelige domfældelse, den af fængselsmyndighederne foretagne vurdering heraf osv.)? Skal der afholdes et retsmøde under den procedure, som fører til en tilpasning af straffen? Kan der iværksættes appel til prøvelse af en ny afgørelse om tilpasning af straffen? I særdeleshed og fremfor alt: Råder domstolen over en skønsmåling under hele denne procedure?

69. Hvis disse spørgsmål besvares bekræftende – og navnlig det sidste – er det min opfattelse, at der i givet fald er tale om en retssag som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1. Disse processuelle forhold gør det nemlig muligt for den berørte person at påvirke fastlæggelsen af straffen. Den effektivitet, med hvilken den pågældende kan påberåbe sig sine processuelle rettigheder, er i denne henseende af afgørende betydning.

70. Det påhviler den forelæggende ret at efterprøve, om det i det foreliggende tilfælde forholder sig således, at den nationale domstol blev tillagt en skønsmåling under den procedure, der førte til den samlede dom. Henset til de oplysninger, der er blevet fremlagt for Domstolen i nærværende sag, forekommer det mig, at de polske domstole råder over en anseelig skønsmåling under en procedure, som giver anledning til en samlet dom.

71. Den polske regering har i retsmødet bekræftet, at selv om en domstol, der afsiger en samlet dom, ikke længere efterprøver skyldsspørgsmålet, råder den over et skøn med henblik på at fastsætte (eller tilpasse) den samlede straf inden for de grænser, som følger af de straffe, der er blevet pålagt ved de tidligere underliggende domme.

72. Den nævnte regering nægter imidlertid at kvalificere den procedure, der førte til den samlede dom, som en »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, idet resultatet af denne procedure *altid er til gunst* for den berørte person. Ifølge den nævnte regering vil længden på den i sidste ende pålagte straf nødvendigvis være kortere end den, der følger af summen af de straffe, som skal lægges sammen. På samme måde vil straffen efter nedsættelse nødvendigvis altid være kortere end den, der blev pålagt tidligere.

12 – Menneskerettighedsdomstolens dom af 15.7.1982, Eckle mod Tyskland (CE:ECHR:1983:0621JUD000813078, § 77). Jf. ligeledes Menneskerettighedsdomstolens dom af 28.11.2013, Aleksandr Dementyev mod Rusland (CE:ECHR:2013:1128JUD004309505, § 25).

73. Jeg er ikke enig i den konklusion, hvorefter den procedure, der gav anledning til den samlede dom, ikke henhører under rammeafgørelsens artikel 4a.

74. Selv om tilpasningen af straffen altid vil medføre en nedsættelse af den oprindelige straf, er det fortsat af afgørende betydning for den berørte person at kunne påberåbe sig den *maksimale* nedsættelse.

75. Lad os f.eks. forestille os den situation, hvor en national domstol skal samle tre tidligere pålagte straffe på fem, fire og tre år. Lad os ligeledes forestille os, at den skønsbeføjelse, som domstolen råder over, gør det muligt for denne at fastsætte den samlede straf til en fængselsstraf på såvel fem år som tolv år. Det er korrekt, at det endelige resultat pr. definition altid vil være mere fordelagtigt for den berørte person, for så vidt som en enkel og simpel sammenlægning ville have ført til en samlet straf på tolv år. Der er imidlertid betydelig forskel på at blive idømt en samlet straf, hvis længde nærmer sig den nedre del af straffeintervallet (lad os sige seks år) eller den øvre del heraf (f.eks. elleve år).

76. Såfremt den berørte person ved sin tilstedeværelse kan have en indflydelse på fastlæggelsen af straffens længde, må hverken de i EMRK's artikel 6, stk. 1, eller følgelig de i rammeafgørelsens artikel 4a fastsatte garantier tilsidesættes under den pågældende retssag.

77. Som anført ovenfor, er den omstændighed, at det har kunnet efterprøves, at de processuelle rettigheder er blevet iagttaget med hensyn til den oprindelige dom, ikke længere relevant med hensyn til »straffe«-delen, for så vidt som den domstol, der har truffet afgørelse om den nye straf, for det første har udøvet en skønsbeføjelse, og den nye afgørelse herom for det andet har *erstattet* den tidligere afgørelse. Den samlede dom er således blevet den eneste eksigible dom, hvorpå en europæisk arrestordre kan støttes.

78. Med henblik på at sikre sig, at den berørte persons processuelle rettigheder er blevet iagttaget, tilkommer det den forelæggende ret *in concreto* at undersøge, hvilken afgørelse der udgør den eksigible dom, som ligger til grund for den europæiske arrestordre. Den forelæggende ret skal i givet fald anmode om supplerende oplysninger på grundlag af rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2, med henblik på at identificere det trin i proceduren, hvor domstolen udøvede en skønsbeføjelse for at fastsætte længden på straffen senest. I denne sammenhæng skal den fuldbyrdende judicielle myndighed ligeledes kunne efterprøve, at den berørte persons ret til forsvar er blevet iagttaget med hensyn til det sidste trin i proceduren, hvor skyldsspørgsmålet blev afgjort.

79. Rent praktisk indebærer dette, at den udstedende judicielle myndighed skal udfylde de dele, der henhører under litra c) og d) i formularen til den europæiske arrestordre, og som vedrører den procedure, der umiddelbart gav anledning til den eksigible dom.

80. For at forhindre en eventuel mangel på oplysninger og begrænse anvendelsen af nævnte artikel 15, stk. 2, forekommer det mig imidlertid ønskværdigt, at den udstedende judicielle myndighed – hovedsageligt under formularens litra b) – anfører enhver supplerende oplysning, der kan være nyttig for den fuldbyrdende judicielle myndighed, for at denne kan sikre sig, at den berørte persons ret til forsvar er blevet iagttaget. Disse oplysninger kan bl.a. vedrøre det sidste processuelle trin, hvor der blev taget stilling til skyldsspørgsmålet, når spørgsmålet er blevet prøvet i forbindelse med en anden procedure end den, hvorunder en domstol under udøvelse af en skønsbeføjelse traf afgørelse om straffen.

81. I denne sammenhæng skal det imidlertid påpeges, at det ikke tilkommer den fuldbyrdende judicielle myndighed at granske hele mosaikken i den tidligere straffedom i det hele.

82. Som den offentlige anklager og den nederlandske regering med rette har gjort gældende, ville dette rejse tvivl om princippet om gensidig tillid – der udgør en hjørnesten i det strafferetlige samarbejde på dette område¹³ – og gribe ind i funktionsmåden for den ordning, der er indført ved rammeafgørelsen.

83. Det fremgår således af rammeafgørelsens artikel 1, stk. 3, at denne ikke indebærer nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 TEU og afspejles i chartret. Denne pligt påhviler såvel den udstedende medlemsstat som den fuldbyrdende medlemsstat¹⁴.

84. Der skal erindres om, at samtlige medlemsstater er bundet af EMRK, og nærmere bestemt af dens artikel 6, stk. 1. Dette indebærer, at den udstedende judicielle myndigheds medlemsstat i givet fald er forpligtet til at afhjælpe de mangler, der eventuelt har vist sig på tidligere trin i proceduren.

85. Såfremt dommen er blevet afsagt in absentia, skal den udstedende judicielle myndigheds medlemsstat i princippet sikre en ny retssag i henhold til bestemmelserne i national ret. Afhjælpning af eventuelle processuelle fejl påhviler derfor den udstedende medlemsstat, som tager imod den person, der er blevet overgivet på grundlag af den europæiske arrestordre. Det tilkommer ikke den fuldbyrdende judicielle myndigheds nationale ret at kontrollere, eller afhjælpe, samtlige mangler i en procedure, som har ført til en dom, uden at den berørte person selv har været til stede under sin retssag.

86. Det kan kun forholde sig anderledes, såfremt den fuldbyrdende judicielle myndighed konstaterer, at det strafferetlige system i den medlemsstat, hvorfra den europæiske arrestordre hidrører, er så mangelfuldt, at det ikke er muligt at anvende princippet om gensidig tillid, f.eks. som følge af, at der foreligger en alvorlig og reel risiko for umenneskelig eller nedværdigende behandling som omhandlet i chartrets artikel 4¹⁵, eller som følge af, at en medlemsstats straffedomstole ikke længere kan sikre retten til en retfærdig rettergang, hvorved en automatisk gensidig anerkendelse er udelukket¹⁶.

4. Foreløbig konklusion

87. På grundlag af det ovenstående når jeg frem til den konklusion, at den procedure, der har givet anledning til en dom, såsom den i hovedsagen omhandlede samlede dom, kan udgøre en »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, når i) der ved denne dom, som er blevet eksigibel, fastsættes en frihedsstraf, og når ii) den nationale domstol under den procedure, der vedrører fastsættelsen af denne straf, råder over en skønsbeføjelse.

B. Om det andet præjudicielle spørgsmål

88. Med sit andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om den kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, når det viser sig, at iagttagelsen af den berørte persons processuelle rettigheder skal bedømmes i forhold til en anden dom end den, der er angivet i den europæiske arrestordre, og når de supplerende oplysninger, som er blevet fremsendt i henhold til rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2, ikke gør det muligt at efterprøve, om den pågældendes processuelle rettigheder er blevet iagttaget.

13 – Jf. sjette betragtning til rammeafgørelsen.

14 – Dom af 16.7.2015, Langan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).

15 – Jf. i denne retning dom af 5.4.2016, Aranyosi og Căldăraru (C-404/15 og C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, præmis 104).

16 – Det er åbenlyst, at de nationale domstole for at kunne deltage i den europæiske ordning for gensidig anerkendelse (på et hvilket som helst område i straffe-, civil- eller forvaltningsretten) skal opfylde samtlige kriterier, der definerer »en domstol« i EU-rettens forstand, herunder at den er uafhængig – jf. i denne retning mit forslag til afgørelse Pula Parking (C-551/15, EU:C:2016:825, punkt 95 og 96 samt 101-107).

89. Den forelæggende ret er af den opfattelse, at et afslag er muligt under sådanne omstændigheder. Det kan udledes af de i den indledende sætning i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, anvendte ord »medmindre det fremgår af den europæiske arrestordre«, at oplysningerne vedrørende anvendelsen af en af de omstændigheder, som er omhandlet i denne bestemmelses litra a)-d), skal angives under litra d) i formularen til den europæiske arrestordre, eller i det mindste i overensstemmelse med kategorierne, således som de er affattet heri.

90. Mens Sławomir Andrzej Zdziasek ikke har taget stilling til det andet spørgsmål, er den offentlige anklager derimod af den opfattelse, at fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre ikke kan afslås, hvis den udstedende judicielle myndighed ikke anvender affattelsen i formularens litra d), så længe de fremsendte oplysninger er nyttige.

91. Den nederlandske regering er af den opfattelse, at det med det andet spørgsmål tilsigtes at få oplyst, om den forelæggende ret skal efterprøve den oprindelige dom i lyset af rammeafgørelsens artikel 4a. Den foreslår, at spørgsmålet besvares benægtende, idet efterprøvelsen skal foretages i lyset af den dom, der er angivet som eksigibel i den europæiske arrestordre.

92. Kommissionen er af den opfattelse, at den fuldbyrdende judicielle myndighed skal anmode om oplysninger vedrørende det sidste trin i den procedure, hvor sagens realitet blev prøvet, og som førte til den endelige domfældelse. I det foreliggende tilfælde drejer det sig om den appelsag, der førte til den oprindelige dom. Kommissionen har erindret om, at rammeafgørelsens artikel 4a under alle omstændigheder vedrører en fakultativ grund til afslag. Ifølge Kommissionen findes der tilfælde, hvor en europæisk arrestordre ud over de fire situationer, hvor overgivelsen er obligatorisk, kan fuldbyrdes, uden at den berørte persons ret til at deltage i sin retssag tilsidesættes. I denne henseende kan den fuldbyrdende judicielle myndighed tage samtlige tilgængelige oplysninger i betragtning.

93. Jeg vil med henblik på besvarelsen af det andet præjudicielle spørgsmål sondre mellem spørgsmålets åbenlyse aspekt, som vedrører fremgangsmåden for kommunikationen mellem de judicielle myndigheder (under 1) og dets underliggende sammenhæng, hvortil Kommissionens ovenfor nævnte svar i øvrigt henviser (under 2). Jeg vil derefter forklare, hvorfor det er nødvendigt for de fuldbyrdende judicielle myndigheder at bevare en skønsmargen, når de efterprøver, om de berørte personers processuelle rettigheder er blevet iagttaget i henhold til rammeafgørelsens artikel 4a (under 3).

1. Fremgangsmåden for kommunikationen mellem de judicielle myndigheder i henhold til rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2

94. Kommunikationen mellem de to myndigheder i henhold til den ovenfor nævnte bestemmelse vil altid afhænge af de konkrete behov, der er karakteristiske for hver sag. Det er derfor vanskeligt at besvare et sådant spørgsmål abstrakt. Typen af den oplysning, hvorom der anmodes, vil nemlig typisk afhænge af det øjemed, hvori der anmodes om denne oplysning.

95. Når dette er sagt, er jeg af den opfattelse, at den tilgang, der skal anlægges i denne sammenhæng, kan styres af de følgende betragtninger.

96. Indledningsvis skal der erindres om, at den fuldbyrdende judicielle myndighed kun kan nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre i de – udtømmende opregnede – tilfælde af obligatoriske grunde til at afslå fuldbyrdelse, som er fastsat i rammeafgørelsens artikel 3, eller af fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse, der er fastsat i denne rammeafgørelses artikel 4 og 4a¹⁷.

17 – Dom af 1.12.2008, Leymann og Pustovarov (C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, præmis 51), af 30.5.2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, præmis 36), og af 26.2.2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, præmis 38).

97. Domstolen har ligeledes henvist til de krav om lovlighed, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, og hvis iagttagelse udgør en betingelse for gyldigheden af en europæisk arrestordre, idet en tilsidesættelse heraf i princippet fører til et afslag på fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre. Inden den kompetente myndighed afslår fuldbyrdelsen (hvilket bør forblive en undtagelse), skal den i henhold til rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2, således anmode den udstedende judicielle myndighed om *straks* at fremsende enhver nødvendig supplerende oplysning¹⁸.

98. Det er kun, såfremt den fuldbyrdende judicielle myndighed – i lyset af de i henhold til rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2, fremsendte oplysninger og enhver anden potentiel oplysning modtaget andetsteds fra – når frem til den konklusion, at den europæiske arrestordre er blevet udstedt på uregelmæssig vis (i lyset af de betingelser, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1), at den ikke behøver at efterkomme den.

99. Hvad mere specifikt angår rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2, skal det for det første bemærkes, at formålet med en kommunikation, der foretages i henhold til denne bestemmelse, er at sikre en ligevægt mellem pligten til at fuldbyrde (under hensyntagen til den hurtighed, hvormed den europæiske arrestordre skal behandles, henset til de i rammeafgørelsen fastsatte frister) og kravet om beskyttelse af den berørte persons processuelle rettigheder¹⁹. Pendlingen mellem myndighederne kan nemlig ikke fortsætte i det uendelige. Den skal kunne gøre det muligt at overholde den frist på 60 dage²⁰, inden for hvilken den europæiske arrestordre principielt skal fuldbyrdes²¹.

100. For det andet er det vigtigt, at fremgangsmåden for den ovenfor nævnte kommunikation sikrer, at ordningen fungerer. Spørgsmålene skal således stilles så præcist og klart som muligt. Det synes navnlig hensigtsmæssigt at stille et spørgsmål en første gang og derefter foretage en anden efterprøvelse, idet de aspekter, der skal afklares, bliver fremhævet. Såfremt en sådan kommunikation ikke fører til det tilsigtede resultat, forekommer det mig i lyset af de nævnte mål om hurtighed og beskyttelse af de berørte personers rettigheder rimeligt ikke at gå længere i den aktive søgen efter oplysninger.

101. Dette fritager imidlertid ikke den kompetente myndighed fra at bedømme hver enkelt sag konkret under hensyn til behovet for at sikre sig, at den berørte persons ret til forsvar er blevet iagttaget.

102. I den foreliggende sag har den fuldbyrdende judicielle myndighed ønsket at stille supplerende spørgsmål vedrørende den procedure, der førte til den oprindelige dom. Den har nemlig, som anført af den nederlandske regering, rejst tvivl om niveauet for beskyttelse af Sławomir Andrzej Zdźiaszeks ret til forsvar under den procedure, der førte til den samlede dom.

103. Når dette er sagt, ligger bag det andet præjudicielle spørgsmål det mere grundlæggende problem med gennemførelsen af rammeafgørelsens artikel 4a i nederlandsk ret. Jeg vil i det følgende behandle dette aspekt af spørgsmålet.

18 – Dom af 1.6.2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, præmis 64 og 65).

19 – Jf. i denne retning dom af 24.5.2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, præmis 34-37).

20 – Som kan forlænges med 30 dage i medfør af rammeafgørelsens artikel 17.

21 – I Lanigan-sagen lagde Domstolen vægt på forpligtelsen til at fuldbyrde den europæiske arrestordre, uanset udløbet af de i rammeafgørelsens artikel 17 fastsatte frister, og herunder, om nødvendigt, den fortsatte frihedsberøvelse af den berørte person (dom af 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, præmis 34-42 og 62).

2. Den underliggende sammenhæng for den kommunikation, der foretages i henhold til rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2

104. I den foreliggende sag blev der anmodet om supplerende oplysninger i henhold til rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2, med henblik på at bedømme, hvorvidt de i rammeafgørelsens artikel 4a fastsatte betingelser skulle finde anvendelse. Som allerede anført, fastsætter denne bestemmelse en fakultativ grund til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre²².

105. Som jeg allerede har anført andetsteds²³, indebærer den af rammeafgørelsens artikel 1, stk. 2, følgende hovedregel en *forpligtelse* for medlemsstaterne til at fuldbyrde den europæiske arrestordre »på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse«.

106. Ved artikel 4a, stk. 1, er der indført en *mulighed* for at nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre, når den berørte person ikke selv var til stede under den retssag, som førte til afgørelsen. Denne mulighed for at afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre skal være baseret på en efterprøvelse af de faktiske omstændigheder i det konkrete tilfælde, som skal foretages af den fuldbyrdende judicielle myndighed.

107. Muligheden for at afslå fuldbyrdelse forsvinder, når den fuldbyrdende judicielle myndighed fastslår, at et konkret tilfælde svarer til en af de situationer, som er opregnet i litra a)-d) i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1. I et sådant tilfælde er det udelukket at nægte at fuldbyrde den europæiske arrestordre, og *forpligtelsen* til at overgive den berørte person bliver igen hovedreglen.

108. Det bemærkes imidlertid, at den nationale lovgivning, således som den er blevet fremlagt i forelæggelsesafgørelsen (dvs. OLW's artikel 12), vender om på rammeafgørelsens opbygning, idet den ændrer »*muligheden* for at afslå at fuldbyrde, *medmindre* litra a)-d)« til »en *forpligtelse* til ikke at fuldbyrde, *undtagen* hvis litra a)-d)«.

109. Denne måde at gennemføre rammeafgørelsens artikel 4a på har ændret listen over de fire undtagelser til muligheden for at afslå at fuldbyrde den europæiske arrestordre, når den berørte person ikke var til stede under den retssag, der førte til afgørelsen, til en *udtømmende* liste over de tilfælde, hvor den fuldbyrdende myndighed *udelukkende* kan fuldbyrde den europæiske arrestordre, når den pågældende ikke var til stede under retssagen. Efter min opfattelse forhindrer denne gennemførelse de fuldbyrdende judicielle myndigheder i at afveje samtlige faktiske omstændigheder i en given sag med henblik på at efterprøve, hvorvidt de berørte personers processuelle rettigheder er blevet iagttaget. Ved en analog anvendelse af den konklusion, som Domstolen drog med hensyn til den fakultative grund til afslag i medfør af rammeafgørelsens artikel 4, stk. 6, er jeg af den opfattelse, at den fuldbyrdende judicielle myndighed også i den foreliggende sammenhæng skal indrømmes et skøn for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der er anledning eller ej til at nægte at fuldbyrde den europæiske arrestordre²⁴.

110. Jeg finder følgelig, at OLW's artikel 12 udgør en ukorrekt gennemførelse af rammeafgørelsens artikel 4a.

22 – Jf. 6. og 15. betragtning til rammeafgørelse 2009/299, hvori den »alternative« og »fakultative« karakter af afslagsgrundene i medfør af rammeafgørelsens artikel 4a bliver fremhævet (under forudsætning af, at den berørte persons grundlæggende rettigheder iagttages).

23 – Jf. det forslag til afgørelse, som jeg fremsatte i Tupikas-sagen (C-270/17 PPU, punkt 70-78).

24 – Dom af 29.6.2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503 præmis 21-23). Jf. ligeledes dom af 24.5.2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, præmis 50-52).

111. Spørgsmålet om den udtømmende karakter af rammeafgørelsens artikel 4a opstår også i den foreliggende sag²⁵: Er de omstændigheder, der er omhandlet i litra a)-d), de *eneste*, der kan gøre det muligt for den myndighed, som anmodes om at overgive en person, at efterprøve, om den berørte persons ret til forsvar er blevet iagttaget? Eller kan denne myndighed henvise til andre omstændigheder med henblik på at kunne fuldbyrde den europæiske arrestordre, alt imens den sikrer sig, at den berørte persons ret til forsvar er blevet iagttaget?

112. Sluttelig skal der atter erindres om, at rammeafgørelsen er støttet på princippet om gensidig anerkendelse og på den høje grad af tillid, som skal eksistere mellem medlemsstaterne²⁶. Begreberne om gensidig anerkendelse og tillid må imidlertid ikke overskygge den betydning, som rammeafgørelsen og EU-retten tillægger iagttagelsen af de grundlæggende rettigheder, og i det foreliggende tilfælde de processuelle rettigheder²⁷.

113. Rammeafgørelsens artikel 4a vidner om den af EU-lovgiver opnåede ligevægt mellem på den ene side en effektiv overgivelse af personer på det europæiske retlige område og på den anden side rækkevidden af den efterprøvelse, der påhviler den fuldbyrdende judicielle myndighed. Når denne myndighed er overbevist om, at de grundlæggende rettigheder er blevet iagttaget, henset i givet fald til den berørte persons adfærd, bør national lovgivning ikke hindre den nævnte myndighed i at opfylde den på myndigheden påhvilende forpligtelse til at fuldbyrde en europæisk arrestordre i medfør af rammeafgørelsens artikel 1, stk. 2.

3. Foreløbig konklusion

114. Henset til ovenstående betragtninger kan den fuldbyrdende judicielle myndighed nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre i det tilfælde, hvor hverken de oplysninger, der er indeholdt i formularen til den europæiske arrestordre, eller de oplysninger, som myndigheden har modtaget fra den udstedende judicielle myndighed i henhold til rammeafgørelsens artikel 15, stk. 2, gør det muligt at efterprøve, om retten til forsvar for en berørt person, der ikke selv var til stede under sin retssag, er blevet iagttaget. Afgørelsen om at anvende en fakultativ grund til at nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, tilkommer den fuldbyrdende judicielle myndighed, der i lyset af samtlige de faktiske omstændigheder, som er tilgængelige for den, skal kunne efterprøve, om den berørte persons ret til forsvar er blevet iagttaget.

C. Om det tredje præjudicielle spørgsmål

115. Det følger af ovenstående betragtninger, at efterprøvelsen af, hvorvidt en fakultativ grund til afslag i medfør af rammeafgørelsens artikel 4a kan anvendes, skal foretages med hensyn til en procedure som den, der førte til den samlede dom i hovedsagen. Der skal erindres om, at dette følger dels af den omstændighed, at det i den foreliggende sag forholder sig således, at den straf, som Sławomir Andrzej Zdziaszek blev pålagt, blev fastsat ved den samlede dom på en sådan måde, at frihedsstraffen er blevet gjort eksigibel, dels, at det synes at fremgå, at den procedure, der førte til den samlede dom, tillagde domstolen en skønsbeføjelse, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.

25 – Jf. en tilsvarende situation, som er beskrevet i mit forslag til afgørelse i Tupikas-sagen (C-270/17 PPU, punkt 79 og 80).

26 – Dom af 1.6.2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, præmis 31-33 og den deri nævnte retspraksis).

27 – Jf. bl.a. dom af 16.7.2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).

116. Det fremgår imidlertid af det svar, som jeg foreslår at give på det første spørgsmål, at den fuldbyrdende judicielle myndighed skal efterprøve, hvorvidt retten til forsvar er blevet iagttaget i forbindelse med det sidste trin i proceduren, hvor sagens realitet blev prøvet, og som førte til den eksigible dom. I den foreliggende sag fremgår det, at dette sidstnævnte trin i proceduren er det, der førte til den samlede dom. Det er korrekt, at denne procedure kun vedrørte den endelige fastsættelse af straffen.

117. For så vidt som den forelæggende ret er af den opfattelse, at retten til forsvar ikke blev iagttaget under dette konkrete trin i proceduren, forekommer det mig imidlertid overflødigt at kigge nærmere på iagttagelsen af retten til forsvar i forbindelse med det sidste trin i proceduren, hvorved den anden del af den pågældende domfældelse blev fastsat, nemlig *skyldsspørgsmålet*.

118. Skulle Domstolen anlægge en anden tilgang og fastslå, at den oprindelige dom fortsat er relevant med henblik på den prøvelse, som skal foretages af den fuldbyrdende judicielle myndighed i henhold til rammeafgørelsens artikel 4a, henviser jeg til mit standpunkt i Tupikas-sagen²⁸.

119. Den eneste forskel mellem den nævnte sag og nærværende sag er, at den forelæggende ret for så vidt angår den oprindelige dom er af den opfattelse, at Sławomir Andrzej Zdziasek var behørigt repræsenteret i appelsagen, mens han ikke var det i første instans. Eftersom appelsagen ifølge de fremlagte oplysninger gav anledning til en prøvelse af sagens realitet, har iagttagelsen af retten til forsvar på dette trin i proceduren afhjulpet de mangler, som eventuelt forelå på tidligere trin.

120. Når dette er sagt, forholder det sig ikke desto mindre således, at den afgørelse om straf, der er indeholdt i den oprindelige dom, blev erstattet, og at Sławomir Andrzej Zdziaseks domfældelse, således som jeg har anført ovenfor, nu følger af to særskilte procedurer. For så vidt som det er blevet godtgjort, at hans ret til forsvar ikke blev iagttaget under den procedure, der gav anledning til den samlede dom, gentager jeg, at prøvelsen af iagttagelsen af denne med hensyn til den oprindelige dom forekommer mig at være irrelevant.

VI. Forslag til afgørelse

121. Jeg foreslår på baggrund heraf, at Domstolen besvarer det første og det andet præjudicielle spørgsmål, der er forelagt af Rechtbank Amsterdam (retten i første instans i Amsterdam, Nederlandene), således:

»Begrebet »retssag, der førte til afgørelsen« som omhandlet i den indledende sætning i artikel 4a, stk. 1, i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, som affattet ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009, skal fortolkes således, at det kan finde anvendelse på den procedure, der har givet anledning til en dom, såsom den i hovedsagen omhandlede samlede dom, når der ved denne dom, som er blevet eksigibel, fastsættes en frihedsstraf, og når den nationale domstol under den procedure, der vedrører fastsættelsen af denne straf, råder over en skønsmæssig beføjelse.

Den fuldbyrdende judicielle myndighed kan nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre i det tilfælde, hvor hverken de oplysninger, der er indeholdt i formularen, eller de oplysninger, som myndigheden har modtaget fra den udstedende judicielle myndighed i henhold til artikel 15, stk. 2, i rammeafgørelse 2002/584, som affattet ved rammeafgørelse 2009/299, eller andetsteds fra, gør det muligt at efterprøve, om retten til forsvar for en berørt person, der ikke selv var til stede under sin retssag, er blevet

28 – Punkt 55-65 i det forslag til afgørelse, som jeg fremsatte i Tupikas-sagen (C-270/17 PPU).

iagttaget. Afgørelsen om at anvende en fakultativ grund til at nægte at fuldbyrde en europæisk arrestordre som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1, tilkommer den fuldbyrdende judicielle myndighed, der i lyset af samtlige de faktiske omstændigheder, som er tilgængelige for den, skal kunne efterprøve, om den berørte persons ret til forsvar er blevet iagttaget.«